Ny organisation vid överståthållarämbetets skatteavdelning

Av förste taxeringsrevisorn Sten Wikert

Ny organisation har från och med den 1 juli 1963 trätt i kraft vid överståthållarämbetets skatteavdelning. Innan redogörelse lämnas för den nya organisationen synes lämpligt med en kortfattad översikt över tidigare gällande taxeringsorganisation i Stockholm.

Överståthållarämbetets skatteavdelning har varit uppdelad på två underavdelningar, nämligen en allmän avdelning och en taxeringsavdelning. Till skatteavdelningen har det för hela riket inrättade kupongskattekontoret varit anknutet.

Vad först beträffar allmänna avdelningen må nämnas, att densamma varit organiserad på tre detaljer, nämligen prövningsnämndens kansli, en uppbördsdetalj samt den allmänna avdelningen i övrigt. Sistnämnda del, som liksom övriga detaljer kvarstår i den nya organisationen, motsvarar i stort sett kameralsektionen vid länsstyrelserna.

Taxeringsavdelningen har intill den 1 juli 1963 varit organiserad på elva detaljer, nämligen ett bolagstaxeringskontor, sex lokala taxeringskontor, en fastighetstaxeringsdetalj, ett bokgranskningskontor för granskning av skattskyldigas räkenskaper m. m., ett varuskattekontor för handläggning av ärenden avseende allmän varuskatt (inrättat från och med den 1 januari 1960) samt en detalj — den s. k. ATP-expeditionen — för handhavande av vissa centrala arbetsuppgifter beträffande tilläggspensioneringens administration i Stockholm (inrättad från och med den 1 januari 1961).

De lokala taxeringskontoren hade vart och ett sitt territoriellt bestämda område, medan däremot övriga detaljer hade att handlägga på dem ankommande ärenden inom hela staden.

Till ett av de lokala taxeringskontoren hade anknutits den för riket gemensamma taxeringsnämnden med uppgift att verkställa taxering av skattskyldiga, vilka sakna hemortskommun i riket, m. fl. skattskyldiga.

Ettvart av de lokala taxeringskontoren och bolagstaxeringskontoret hade en taxeringsintendent såsom chef, under det att bokgranskningskontoret förestods av en revisionsintendent. Varuskattekontoret stod under ledning av en biträdande taxeringsintendent, och såsom föreståndare för fastighetstaxeringsdetaljen

---

Kansliet skall bestå av en administrativ byrå med en folkbokföringssektion och en uppbördssektion samt en teknisk byrå med en system-, en organisations- och en ekonomisektion. Därjämte skall inom kansliet finnas en särskild utbildningssektion. Vardera byrån skall förestås av en byråchef och vardera sektionen av en byrådirektör.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

tjänstgjorde en förste taxeringsinspektör. Arbetet å ATP-expeditionen leddes av en förste taxeringsinspektör.

I anslutning till vad ovan anförts må framhållas, att den för landet i övrigt gällande taxeringsassistentorganisationen i princip införts även i Stockholm från och med ingången av år 1960. Enligt de för skatteavdelningen fastställda personalplanerna hade — i avbidan på assistentorganisationens definitiva utformning i huvudstaden — intill den 1 juli 1963 tillhopa 20 taxeringsassistenttjänster fått tillsättas.

Å taxeringskontoren handlades arbetsuppgifter av i huvudsak två olika arter, nämligen *dels att* under taxeringsperiod biträda med samt att leda och övervaka taxeringen i första instans och *dels att* eftergranska åsatta taxeringar, avgiva yttranden över skattskyldigas besvär eller att anföra besvär i tjänsten hos prövningsnämnden eller skattedomstolarna. Beträffande taxeringen i första instans må nämnas, att det i de särskilda taxeringsnämnderna ävensom den för riket gemensamma taxeringsnämnden — till skillnad från de lokala taxeringsnämnderna — hade sedan många år tillbaka förekommit tjänstemannataxering i den meningen, att vid taxeringsavdelningen anställda tjänstemän fungerat i nämnderna såsom kronoombud.

Den från och med den 1 juli 1963 gällande organisationen baserar sig i stort på ett av överståthållarämbetet efter verkställd utredning i november 1962 avgivet förslag till ny organisation vid skatteavdelningen. Vid omorganisationen ha huvudlinjerna i förutvarande organisation, sådan den blivit utbyggd efter den allmänna varuskattens och tilläggspensioneringens införande, i huvudsak bibehållits. Skatteavdelningen är sålunda alltjämt uppdelad på en allmän avdelning och en taxeringsavdelning, och kupongskattekontoret är fortfarande anknutet till skatteavdelningen. Taxeringsavdelningen är liksom tidigare organiserad på lokala taxeringskontor samt ett bolagstaxeringskontor. De lokala taxeringskontoren ha dock reducerats till tre. Bokgranskningskontoret, numera benämnt revisionskontoret, kvarstår även i den nya organisationen. Varuskattekontoret samt ATP-expeditionen ha bibehållits i oförändrat skick.

Vad först beträffar taxeringsorganisationen i första instans må framhållas, att antalet taxeringsassistenter i Stockholm vid fullt utbyggd organisation nu beslutats skola uppgå till inalles 50. Under taxeringsperioden skola assistenterna biträda de särskilda taxeringsnämnderna för taxering av fysiska personer m. fl., medan de under övrig tid av året skola tjänstgöra å revisionskontoret och uteslutande ianspråktagas för arbetet med taxeringsrevisioner. I organisatoriskt hänseende skola assistenterna vara knutna till revisionskontoret.

Kronoombuden i de särskilda taxeringsnämnderna för aktiebolag och andra juridiska personer skola liksom assistenterna tillhöra revisionskontoret och under tiden mellan taxeringsperioderna tjänstgöra å nämnda kontor och då utföra taxeringsrevisionsarbete. Antalet dylika kronoombud har ännu icke definitivt fastställts. Ställning har ej heller tagits till i vilken omfattning dessa kronoombud skola vara befattningshavare i akademikerkarriären, då ämbetet under en övergångstid kommer att ha flera förste

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

taxeringsinspektörer än enligt den beslutade personaluppsättningen. Dessa befattningshavare skola i första hand utnyttjas som kronoombud i ifrågavarande nämnder.

Två tjänstemän i akademikerkarriären skola förordnas såsom kronoombud i den för riket gemensamma taxeringsnämnden. I taxeringsnämnderna för den särskilda fastighetstaxeringen skall en befattningshavare med akademisk utbildning fungera som kronoombud. Dessa tre befattningshavare, som skola vara taxeringsinspektörer, skola under icke-taxeringsperiod disponeras för beredning av besvärsmål.

Arbetet inom taxeringsavdelningen skall numera vara organiserat å tre lokala taxeringskontor med territoriellt avgränsade verksamhetsområden och ett bolagstaxeringskontor. Chef för vart och ett av de lokala taxeringskontoren, vilka benämnas första, andra och tredje taxeringskontoren, ävensom för bolagstaxeringskontoret är en taxeringsintendent.

Inom bolagstaxeringskontoret skola — enligt av överståthållarämbetet särskilt fattat beslut — handläggas mål och ärenden rörande taxering av aktiebolag, föreningar och stiftelser m. fl. juridiska personer samt sådana fysiska personer, vilka äro delägare i fåmansbolag och därmed jämförbara skattskyldiga. Å övriga taxeringskontor skola enligt viss bestämd lokal indelning handläggas mål och ärenden rörande taxering av andra fysiska personer (oskifta dödsbon) än nyss nämnts. Därvid ha i stort sett till första taxeringskontoret hänförts skattskyldiga bosatta i de västra delarna av staden, till andra taxeringskontoret skattskyldiga hemmahörande i inre staden samt till tredje taxeringskontoret skattskyldiga i de södra förorterna. Vidare må framhållas, att mål och ärenden, vilka äga samband med varandra, skola handläggas gemensamt å första taxeringskontoret, under det att mål och ärenden rörande taxering av vissa yrkesgrupper, t. ex. läkare, tandläkare och handelsresande, skola handläggas å tredje taxeringskontoret. Den för riket gemensamma taxeringsnämnden har anknutits till andra taxeringskontoret.

Mål och ärenden rörande allmän och särskild fastighetstaxering skola handläggas å sistnämnda taxeringskontor.

Då de på taxeringsintendenterna åvilande arbetsuppgifterna blivit mera omfattande i den nya organisationen måste processföringen i taxeringsmål i väsentlig grad ankomma på andra befattningshavare inom taxeringskontoren. Det har därför å vart och ett av taxeringskontoren inrättats en tjänst som biträdande taxeringsintendent med samma lönställning som i länen. Överståthållarämbetet har vidare i betydligt större omfattning än tidigare uppdragit åt förste taxeringsinspektörer att utföra på taxeringsintendent ankommande göromål.

Den beslutade personaluppsättningen för taxeringskontoren innebär, att vid helt genomförd omorganisation — förutom taxeringsintendenterna och de biträdande taxeringsintendenterna — 31 kvalificerade befattningshavare i olika grader skola tjänstgöra därstädes.

Antalet till revisionskontoret fast knutna kvalificerade tjänstemän kommer vid full utbyggnad att uppgå till sammanlagt 68, vilket i förhållande till tidigare gällande organisation innebär en väsentlig ökning av revisionspersonalen. Revisions-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29

kontoret står liksom förut under ledning av en revisionsintendent. Vid arbetsledningen och samordningen av revisionsverksamheten skall denne biträdas av två biträdande revisionsintendenter. Förutom dessa tre ledande befattningshavare kommer den kvalificerade personalen å revisionskontoret vid fullt utbyggd organisation att utgöras av 40 tjänstemän med i princip examen från handelshögskola samt 25 befattningshavare i kanslistkarriären. Såsom tidigare nämnts skola jämväl taxeringsassistenterna — uppgående till 50 befattningshavare — under icke-taxeringsperiod tjänstgöra å revisionskontoret.

I fråga om varuskattekontoret må nämnas, att antalet fasta tjänster vid detta kontor icke — såsom överståthållarämbetet föreslagit — utökats, då statskontoret för närvarande verkställer en översyn av varuskattens administration.

Någon ökning av antalet kvalificerade befattningshavare å ATP-expeditionen och kupongskattekontoret har ej heller skett. Föreståndarna för ifrågavarande detaljer, vilka tidigare hade titeln förste taxeringsinspektör, ha emellertid erhållit tjänstebenämningen byrådirektör.

För att biträda förste taxeringsintendenten med vissa centrala arbetsuppgifter har slutligen inrättats en tjänst såsom biträdande taxeringsintendent.

Vid omorganisationen har jämväl den fasta personalen å prövningsnämndens kansli väsentligt utökats. Antalet kvalificerade befattningshavare å kansliet skall enligt personalplanen uppgå till 17.

Biträdespersonalens storlek vid överståthållarämbetets skatteavdelning vid fullt utbyggd organisation framgår av följande översikt.

Prövningsnämndens kansli	24
Allmänna avdelningen utom prövningsnämndens kansli	19
Revisionskontoret, inklusive biträden åt taxeringsassistenterna	56
Varuskattekontoret	17
Taxeringsavdelningen i övrigt, inklusive ATP-personal	64
Kupongskattekontoret	14
Totalsumma	194

Sammanfattningsvis må nämnas, att vid helt genomförd omorganisation antalet kvalificerade tjänstemän i akademikerkarriären med i princip juridisk utbildning kommer att minska, under det att en ökning av tjänstemän i samma karriär med civilekonomutbildning kommer att ske. Antalet befattningshavare i kanslistkarriären kommer att i högst väsentlig mån öka, varjämte taxeringsassistentorganisationen slutgiltigt utbygges. Dessutom innebär den nya organisationen en betydande utökning av biträdespersonalen. Avvecklingen av de till indragning avsedda tjänsterna i akademikerkarriären skall ske successivt alltefter som tjänsterna bliva vakanta.

Vid full utbyggnad av den nya organisationen kommer personalen å överståthållarämbetets skatteavdelning — exklusive expeditionsvaktpersonalen — att uppgå till 393 befattningshavare mot 281 enligt tidigare gällande personalplan.

De beslutade ändringarna i organisationen skola enligt särskild plan över utbyggnadstakten vid skatteavdelningen vara helt genomförda senast under budgetåret 1968/69.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:29